

Reservation:

mot utskottets hemställan under n:o 1: af herrar *Bergström*, *Fröberg*, greve *Klingspor*, *Pehrsson* och *Benedicks*, hvilka ansett att utskottet bort afstyrka bifall till motionen, samt af herr *Lilienberg* mot vissa delar af motiveringen till utskottets hemställan under n:o 3.

Härjemte hafva herrar *L. O. Larsson* och *Claëson* begärt få anecknad, att de icke deltagit i utskottets behandling af ofvan omförmälda motioner.

N:o 19.

Ank. till Riksd. kansli den 7 mars 1892, kl. 1 e. m.

Lagutskottets utlåtande, i anledning af väckt motion angående framläggande af förslag till lagbestämmelser i syfte att förfalskning af lånehandlingar måtte förekommas.

I en inom Andra Kammaren väckt och till lagutskottet hänvisad motion, n:o 95, erinrar herr *Nils Hanson* i Berga, med hvilken två af kammarens ledamöter förklarar sig instämma, huru som, då erfarenheten visade, att vårt lands inbyggares fri- och rättigheter icke kunde bevaras eller med nödig trygghet utöfvas annorledes än under skyddet af en efter omständigheternas kraf lämpad lagstiftning, denna borde så långt möjligt vore kunna motverka bedrägerier och orättrådigheter under alla former. Till dylika bedrägerier vore att räkna de många namnförfalskningar, som skedde för att företrädesvis af bankinrättningar tillnarra sig penningelån mot falska namnsäkerheter, då en lånesökandes soliditet vore tvifvelaktig och svårighet sålunda mötte för att på godvillig väg erhålla lån. Att dylika företeelser i de fall, der de komme i dagen,

kunde enligt gällande strafflag beifras och den felande befördas till välförtjent näpst, vore visserligen en känd sak; men det hade likväl händt, att ett sådant ofog kunnat öfvas under flera år och omfattat lånebelopp af ganska betydande storlek, innan brottet kommit i dagen. Under sådana omständigheter brukade det icke aflöpa utan obehag för den eller de löftesmän, som, ehuru ovetande, fått skylta såsom sådana, likasom det ock rättvisligen blefve den långifvande anstalten, som i sista hand finge sitta emellan.

Då sådana bedrägerier icke gerna kunde lyckas gent emot enskilde långifvares vaksamhet, inträffade de företrädesvis vid lån i bankinrättningar emot namnsäkerheter och i all synnerhet vid belåning af vaxlar, der vittnens intyg om namntecknings rättighet ej erfordrades. Det syntes motionären, som om lagstiftningen borde träda emellan för att på ett eller annat sätt omöjliggöra eller åtminstone försvåra utförandet af dylika planer, helst sådant enligt motionärens mening icke borde vara outförbart. Att belåning af vaxlar vore ett sätt, som användes i temligen stor utsträckning, vore ett känt förhållande. Denna lånerörelse borde visserligen icke försvåras, men då densamma utöfvades på ett sätt, som möjliggjorde brott af beskaffenhet, att årslånga fästningsstraff derå kunde följa, torde detta äfven från statsrättslig synpunkt fordra ett allvarligt beaktande.

Motionären, som icke tilltrorde sig kunna framställa ett förslag, som i praktiskt afseende vore lämpligt, ansåge emellertid att, om långifvande penninginstitutioner finge genom lag sig ålagdt att, så snart lån beviljats en lånesökande mot skriftlig förbindelse, försedd med icke tillstädesvarande löftesmäns namnteckning, på lämpligt sätt underrätta desse så väl om lånebeloppets storlek som om den dag, från hvilken deras ansvarighet inträdde, skulle, med kännedom om att sådant komme att ske, bedragaren näppeligen våga försöket, och i allt fall skulle säkerligen sådant icke kunna förnyas, om det en gång skulle hafva skett.

I enlighet härmed föreslår nu motionären: »att Riksdagen ville besluta att till Kongl. Maj:t ingå med en skrifvelse och anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådana bestämmelser i gällande lagstiftning rörande banker och andra penninganstalter, att förfalskning af namnsäkerheter må kunna förekommas.»

Såsom bilaga till motionen har motionären låtit aftrycka ett transsumt af rådstufvurättens i Söderhamn dombok i brottmål den 21 april

1891, n:o 144, angående ransakning med en person, som gjort sig skyldig till vexelförfalskningar i stor skala, och tillåter sig utskottet härmed hänvisa till nämnda bilaga.

Enligt hvad utskottet har sig bekant, lära numera välordnade penningeanstalter icke underlåta att vid beviljandet af lån emot namnsäkerhet eller diskontering af vaxlar ofördröjligen underrätta vederbörande löftesmän eller vaxelgäldenärer om ett dylikt förhållande. Att nu såsom en laglig skyldighet ålägga inrättningar af ifrågavarande slag vidtagandet af en skyddsåtgärd, till hvilken omsorgen om deras eget bästa bör mana dem, synes utskottet ingalunda lämpligt. Här såsom eljest på affärlifvets områden gäller såsom regel, att den säkraste garantin mot förluster ligger i den enskildes omtänksamhet och att icke ens de mest detaljerade skyddsbestämmelser i lag förmå att ersätta detta naturliga skyddsmedel. En dylik omtänksamhet synes den penningeinrättning, som i motionärens framställning närmast åsyftas, i betänklig grad hafva åsidosatt, och det i ofvan omförmälda bilaga omnämnda fall af en i årtal bedrifven, om den största djerfhet vittnande vexelförfalskning torde lyckligtvis stå temligen enstaka i vårt land.

Då sålunda en åtgärd i motionens syfte hvarken synes lämplig eller af verkligt behof påkallad, föranlåtes utskottet — med allt erkännande af det goda syfte, som röjer sig i framställningen — hemställa,

att motionen icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 7 mars 1892.

På lagutskottets vägnar:

AXEL BERGSTRÖM.